

Előterjesztés

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat
Képviselő-testülete számára

Előterjesztő: Pikó András polgármester és Rádai Dániel alpolgármester

A képviselő-testületi ülés időpontja: 2025. december 11.

.....sz. napirend

Tárgy: Javaslat a Muzsikus cigányok örökségére reflektáló köztéri műalkotás ötletpályázatával kapcsolatos döntés meghozatalára

A napirendet **nyilvános** ülésen kell tárgyalni, a határozat elfogadásához **egyszerű** többség szükséges.

ELŐKÉSZÍTŐ SZERVEZETI EGYSÉG: VÁROSFEJLESZTÉSI ÉS KÖRNYEZETVÉDELMI ÜGYOSZTÁLY,
VÁROSÉPÍTÉSZETI IRODA

KÉSZÍTETTE: HAJDÚ ANDRÁS MÁTÉ PROJEKTKOORDINÁTOR

PÉNZÜGYI FEDEZET IGAZOLÁSA: PÉNZÜGYI FEDEZETET NEM IGÉNYEL

JOGI KONTROLL:

BETERJESZTÉSRE ALKALMAS:

d. Bozsza Krisztina
DR. BOJSZA KRISZTINA

ALJEGYZŐ

Pénzügyi és Tulajdonosi Bizottság véleményezi

-

Társadalmi Ügyek Bizottság véleményezi

X

Városfejlesztési, Környezetvédelmi és Közterület-hasznosítási Bizottság véleményezi

X

Határozati javaslat: A Társadalmi Ügyek Bizottság és a Városfejlesztési, Környezetvédelmi és Közterület-hasznosítási Bizottság javasolja a Képviselő-testületnek az előterjesztés megtárgyalását.

Erkezett: 2025 DEC 03	Szám: 02/322 - 15/2025
Melléklet:	Ügyintéző: Emmár Rita
	Előzmény: EA

Tisztelt Képviselő-testület!

I. Tényállás és a döntés tartalmának részletes ismertetése

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bekezdés 7. pontja a helyi önkormányzatok feladat- és hatáskörébe sorolja a kulturális örökség helyi védelmét, míg a 42. § 8. pontja a képviselő-testület át nem ruházható hatáskörébe utalja a köztéri szobor és műalkotás állításáról szóló döntést. E jogszabályi keretek között döntött Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) Képviselő-testülete a 149/2025. (V.29.). számú határozatban ötletpályázat meghirdetéséről a kerületi muzsikuskigányok munkásságát megidéző köztéri műalkotás tervének elkészítésére. Az Önkormányzat honlapján 2025. augusztus 29-én hirdette meg a „Muzsikuskigányok örökségére reflektáló köztéri műalkotás” ötletpályázatot, amelynek célja a kerületi muzsikuskigány közösség történeti, kulturális és művészeti örökségére reagáló, a kortárs értelmezés felé nyitott, esztétikailag és tartalmában kiemelkedő minőségű köztéri műalkotás létrehozása.

A pályázat tervezett helyszíne a Mátyás tér, amely Józsefváros és a magyarországi muzsikuskigány történetének egyik kiemelt, szimbolikus jelentőségű helyszíne. A pályázati kiírás meghatározta a

ÉRKEZETT

2025 DEC 03. 17:50

[Signature]

Bírálóbizottság összetételét; a szervezetek közül a Ludwig Múzeum képviselője nem jelzett vissza, ugyanakkor a bírálati folyamatban részt vett a Józsefvárosi Roma Önkormányzat (a továbbiakban: JRO) delegáltja, valamint a Józsefvárosi Művészeti és Helytörténeti Tanács (a továbbiakban: Tanács) delegált tagja.

A pályázatra egyetlen pályamű érkezett. A Tanács 2025. november 6-i ülésén megvizsgálta a beérkezett anyagot. A Tanács megállapította, hogy a pályázó a kiírás formai és vizuális követelményeit következetesen teljesítette; a mű esztétikailag érzékeny, kortárs megközelítést képvisel, és illeszkedik a Mátyás tér parki környezetébe. A Tanács és a JRO delegáltja ugyanakkor egybehangzóan rögzítette, hogy a pályamű a „muzsikus cigányok” kulturális, identitásbeli és történeti örökségéhez nem kapcsolódik kellő pontossággal. A koncepció elsősorban az „utcazenész” motívumon keresztül közelítette meg a témát, amely – jóllehet vizuálisan koherens – nem fejezi ki a roma muzsikusi közösség önazonosságát és a kiírás eredeti célját, továbbá nem biztosít maradandó, hagyományos értelemben vett emlékhelyet.

A Tanács megállapította, hogy a pályázó a kiírásban foglaltakat jóhiszeműen és szakmailag igényesen teljesítette, ugyanakkor a korábbi kiírás tartalmi és reprezentációs elvárásai bizonyos pontokon további pontosítást igényelnek. Ebből is fakadóan a pályamű koncepcionálisan eltért attól az elvárástól, hogy az alkotás a muzsikusi cigány örökség kulturális jelentőségét, történeti folytonosságát és a közösség identitását jelenítse meg méltó módon. **A Tanács tagjai egyetértettek abban, hogy a pályázat a benyújtott formában nem alkalmas a megvalósításra.**

A Tanács indokoltnak tartja, hogy egy esetleges új pályázati felhívás előkészítése során a tematikai elvárások, a kulturális reprezentációra vonatkozó követelmények, valamint az alkotás karakterére és anyaghasználatára irányadó szempontok egyértelmű, részletes meghatározást kapjanak. A Tanács javasolja továbbá, hogy a felhívás előkészítésébe a Józsefvárosi Roma Önkormányzat bevonása változatlanul biztosított legyen.

Mindezek alapján a Tanács a 2025. november 6-i ülésén úgy döntött, hogy **javasolja a Képviselő-testület részére a pályázat eredménytelennek nyilvánítását és a pályázat újbóli, pontosított formában történő kiírását.** Az új ötletpályázat kiírásáról szóló előterjesztés a Józsefvárosi Roma Önkormányzattal történő egyeztetést követően, várhatóan 2026. februárjában kerül benyújtásra a Képviselő-testülethez.

II. A döntés pénzügyi hatása

A pályázat eredménytelennek nyilvánítása kizárólag eljárási döntést igényel, annak végrehajtása az Önkormányzat részére pénzügyi fedezet biztosítását nem igényli.

III. Jogszabályi környezet

A Mötv. 13. § (1) bekezdés 7. pontja szerint a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok többek között különösen kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása. A Mötv. 23. § (5) bekezdés 13. pontja szerint a kerületi önkormányzat feladata különösen a helyi közművelődési tevékenység támogatása, a kulturális örökség helyi védelme.

Az Mötv. 42. § 8. pontja a képviselő-testület át nem ruházható hatáskörébe sorolja a közterület elnevezését, köztéri szobor, műalkotás állítását.

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 109. § (1) bekezdése szerint művészeti alkotás közterületen, valamint önkormányzati tulajdonú épületen való elhelyezéséről, kerületi

önkormányzat tulajdonában álló közterület vagy épület esetében a kerületi önkormányzat képviselő-testülete dönt, és gondoskodik fenntartásáról és felújításáról.

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Njtv.) 10. § (6) bekezdése szerint: „A helyi önkormányzat szervezeti és működési szabályzata részletesen szabályozza a helyi önkormányzat képviselő-testülete feladatait a településen, vármegyében működő

a) települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzattal,

b) nemzetiségi egyesülettel

történő együttműködés során, ide értve a javaslatok, kezdeményezések kezelését, a véleményezési és egyetértési jog gyakorlásának részletes rendjét.”

Az Njtv. 105. § (2) bekezdése szerint: „A települési nemzetiségi önkormányzat elnöke a települési önkormányzat képviselő-testületi, közgyűlési és bizottsági ülésén tanácskozási joggal vesz részt.”

A Rendelet 4. § (2) bekezdése szerint: „Természetes személyről legkorábban halála után 2 évvel állítható műalkotás.”

A Rendelet 7. § (1) bekezdése szerint: „Az 1. § (1) bekezdés b) és c) pontja szerinti esetben műalkotás elhelyezését az 1. melléklet szerinti kérelem, valamint a (2) és (4) bekezdésben felsorolt mellékletek Önkormányzatnak történő hiánytalan benyújtásával kezdeményezheti természetes személy, jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet.”

A műalkotás elhelyezésének eljárásrendjét, valamint a társadalmi egyeztetés szabályait a Rendelet 7. § (1)-(5) bekezdései, valamint 8. §-a és 9. §-a tartalmazzák.

A Rendelet 10. §-a alapján: „Amennyiben nem áll rendelkezésre az elhelyezni kívánt műalkotás, annak megtervezésére, elkészítésére az Önkormányzat nyilvános pályázatot ír ki. Ebben az esetben a pályázati kiírás tartalmazza a társadalmi egyeztetés és a pályamunkák elbírálásának rendjét.”

Az SZMSZ 45. § b) pontja alapján a bizottság a Képviselő-testület szerveként a Képviselő-testület által megállapított feladatokat látja el, így különösen: véleményezi a feladatkörét érintő képviselő-testületi előterjesztést, emiatt javasolt, hogy a Társadalmi Ügyek Bizottság, valamint a Városfejlesztési, Környezetvédelmi és Közterület-hasznosítási Bizottság véleményezze az előterjesztést.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 46. § (1) bekezdése és a Képviselő-testület és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 18/2024. (X.10.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: SZMSZ) 59. §-a alapján az előterjesztést nyilvános ülésen kell tárgyalni. Az SZMSZ 33. § (1) bekezdése alapján egyszerű többség szükséges a határozati javaslat elfogadásához.

Melléklet:

17/2025 számú Józsefvárosi Művészeti és Helytörténeti Tanácsi Javaslat

Kérjük az alábbi határozati javaslat elfogadását.

Határozati javaslat
Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2025. (.....) számú határozata

a Muzsikus cigányok örökségére reflektáló köztéri műalkotás ötletpályázatával kapcsolatos
döntés meghozataláról

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy a Józsefvárosi Művészeti és Helytörténeti Tanácsnak az előterjesztés mellékletében foglaltak szerinti javaslata alapján a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének 149/2025. (V. 29) számú határozata alapján kiírt „Muzsikus cigányok köztéri műalkotás ötletpályázat” eredménytelennek nyilvánítja.

Felelős: polgármester

Határidő: 2025. december 11.

A döntés végrehajtását végző szervezeti egység: Városfejlesztési és Környezetvédelmi Ügyosztály,
Városházai Iroda

Budapest, 2025. december 3.

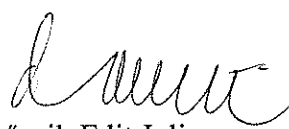

Piko András

polgármester

Rádai Dániel

alpolgármester

Törvényességi ellenőrzés:

dr. Töröcsik Edit Julianna
jegyző

4

Melleklet

17./2025 sz.

Művészeti és Helytörténeti Tanácsi javaslat

*A „Muzsikus cigányok örökségére reflektáló köztéri műalkotás” pályázatának bírálata,
vélemény alkotása tárgyában*

A Józsefvárosi Művészeti és Helytörténeti Tanács 2025. november 6-án tartott ülésén értékelte a „Muzsikus cigányok örökségére reflektáló köztéri műalkotás” elnevezésű nyílt ötletpályázatra beérkezett egyetlen pályaművet.

A Tanács megállapította, hogy az alkotás vizuálisan és térkompozícióját tekintve koherens és érzékeny kortárs művészeti megközelítést képvisel, azonban tartalmi és értelmezési szinten nem felel meg a pályázat célkitűzéseinek.

A benyújtott pályamű letisztult, arányos és esztétikailag érzékeny alkotás, amely kortárs formanyelven idézi meg a zene térbeli hatását, miközben illeszkedik a meglévő parki környezetbe. Pozitívumként kiemelhető, hogy az alkotás nem zárja ki a köztér használhatóságát, hanem a mindennapi emlékezés finom gesztusát hozza létre, érzékenyen kapcsolódva a városi térhez és közösségi jelenlétéhez. A pályamű elsősorban az „utcazenész” motívumon keresztül közelíti meg a témát, miközben a kiírásban megfogalmazott „muzsikus cigányok” kulturális örökségét, mint történelmi és művészeti értéket, nem feltétlen reprezentálja kellő mélységben és pontossággal. A Tanács több tagja kiemelte, hogy a koncepció a hiány és láthatatlanság allegóriáján keresztül közelít, ami ugyan jól illeszkedik a környezetébe, de nem összeegyeztethető azzal a szándékkal, hogy a muzsikus cigány közösség elismerését, kiemelkedő szerepét és kulturális hozzájárulását ünnepelje.

A Józsefvárosi Roma Önkormányzat képviselője a bírálati folyamat során jelezte, hogy a benyújtott pályamű nem tükrözi pontosan a roma muzsikus közösség önazonosságát, és a közösség szándéka inkább egy maradandó, hagyományos értelemben vett, koszorúzható emlékmű létrehozása, amely méltó módon szolgálhat a tiszteletadás helyszínéül.

A Tanács megállapította, hogy a pályázó a kiírásban foglaltakat következetesen, szakmai igényességgel teljesítette, ugyanakkor a pályázati felhívás nem rögzítette kellő egyértelműséggel azokat a tartalmi és reprezentációs elvárásokat, amelyeket a roma közösség és a Józsefvárosi Roma Önkormányzat később megfogalmazott. Ennek következtében az alkotás koncepcionálisan eltér a helyi közösség szándékától, de ez nem az alkotó hibájából, hanem a kiírás értelmezési kereteinek hiányosságából fakad.

A Tanács egyetért abban, hogy a pályázat jelen formájában nem alkalmas a megvalósításra, ezért annak eredménytelenné nyilvánítását javasolja.

Egyúttal indítványozza, hogy az új pályázati kiírás előkészítésekor:

- pontosan kerüljön meghatározásra a pályázat célja, tematikája és a megidézendő kulturális hagyomány tartalma;
- a Józsefvárosi Roma Önkormányzat és a Tanács bevonásával történjen meg a tartalmi és formai elvárások részletesebb egyeztetése;

**BUDAPEST FŐVÁROS VIII.
KERÜLET
JÓZSEFVÁROSI ÖNKORMÁNYZAT**

**JÓZSEFVÁROSI MŰVÉSZETI ÉS
HELYTÖRTÉNETI TANÁCS**

- a pályázati folyamatban biztosított legyen konzultációs lehetőség az alkotók és a közösség képviselői között.

A Tanács mindezek figyelembevételével javasolja a pályázat újbóli, körültekintőbben előkészített, a roma közösség értékeit és történeti örökségét hitelesen és méltó módon megjelenítő formában történő kiírását.

Budapest, 2025. november 10.

Perényi László

főépítész

a Józsefvárosi Művészeti és
Helytörténeti Tanács
helyettes-elnöke